

Tyytyväisyyttä Euroopassa senaattori Hubert Humphreyn nimityksen johdosta

Eri puolueiden sanomalehdet Ruotsissa ovat kirjoittaneet Humphreylle suosiollisia kirjoituksia ja Ruotsin sosialistinen pääministeri Tage Erlander sanoi että hänen nimityksensä oli erittäin onnellinen valinta. "Hän kuuluu Amerikan politiikkojen edistysmieliseen ryhmään, joka näyttää olevansa suuresti kiinnostunut siihen tapaan millä me koetamme ratkaista yhteiskunnallisia ja rahallisia kysymyksiämme Ruotsissa," sanoi Erlander lehdistölle antamassa lausunnossaan.

Lontoosta kerrotaan että senaattori Hubert Humphreyn nimitys Yhdysvaltain varapresidenttiehdokkaiksi demokraattipuolueen toimesta pidettiin tervetulleena laajoissa piireissä länsi-Euroopassa.

Humphrey on hyvin tunnettu Englannissa, jossa hän on kauan ollut etenimen tuttu työväen puolueen johtajien kanssa. Skandinaavit ovat myös mieltänsä hänen ehdokkuudesta niiden skandinaavialaisten yhteyksien kautta, joita hän on solminut Keski-Lännen valtioissa, joissa asuunsaasti Pohjois-Euroopan maista kotoihin olevia ja myöskin siksi että Humphreyn äiti oli Kristiansandista Amerikkaan tullut norjalainen.

Oslon Dagensbladetin ulkomaan-asian toimittaja kirjoitti että demokraatit voivat viitata tosiasiaan että ovat valinneet sekä henkisesti että fyysisesti voimakkaan miehen otamaan ohjaket, jos jotakin tapahtuisi Johnsonille. Se on varmasti enemmän kuin voidaan sanoa Goldwaterin ehdokasoverista. (Republikaanien varapresidenttiehdokas on kongressijäsen William Miller, New Yorkista.)

Humphrey on Englannin työväenpuolueen johtajan Harold Wilsonin ystävä, joka vieraili Humphreyn kotona silloin kun hän tulee Washingtoniin. Wilsonista odotetaan tulevan Englannin pääministerin, jos työväenpuolue voittaa tämän syksyn parlamenttivaaleissa.

Chrysler odottaa LBJ:n väliintuloa

WASHINGTON -- Elokuun 26 päivänä oli Valkoisessa talossa presidentti Johnsonin aamiaisivieraana Yhdysten auto-työläisten UAW:n puheenjohtaja Walter Reuther. Tuon aamiaisen aikana vaihdettiin useita salaisuuksia kuten esimerkiksi se, että presidentti kertoi nimittävänsä Hubert Humphreyn varapresidenttiehdokkaiksi. Tämän jälkeen kerrotaan LBJ:n välittömästi tiedustelleen Reutherilta, että "pukkeako autoteollisuudessa lakko?"

Vieli ei ole annettu julkisuuteen vastausta, jonka Reuther tuolloin LBJ:lle antoi. Sen enempää Chrysler-yhtymä

kuin UAW:kään ei ole erikolsemmin innostunut mahdollisen lakon puhkeamisesta, vaikka toisaalta UAW on antanut po. yhtymälle lakkouhan, ellei Chrysler suostu UAW:n vaatimuksiin. Lakon on määrä alkaa tk:n 9 päivänä klo 10 aamulla.

Presidentti Johnsonin sanotaan ja valmistautuneen toimenpiteisiin, joilla hän pyrkii estämään mahdollisen lakon puhkeamisen. Chryslerin johto on ollut melko vaihteleva tilanteen rässä vaiheessa, jonka oletetaan johtuvan siitä, että sen taholta odotetaan presidentti Johnsonin väliintuloa.

Lyhyesti kerrottuja uutistapahtumia

WASHINGTON — Tieto, jonka mukaan presidentti Johnson olisi tarjonnut Jacqueline Kennedylle Yhdysvaltain Pariisin-suurlähettilään virkaa, jos hänet valitaan uudelleen presidentiksi, on US. valtioturvaston taholta kumottu "perää vailla olevana tietona". Muhu sai alkunsa Lontoosta, josta se toimitettiin Yhdysvaltain lehdistölle ja alkuperäisen jutun mukaan demokraattinen puolue olisi vakavasti harkinnut suurlähettiläspaikan antamista edesmenneen John F. Kennedyn puolisoille.

NEW YORK — Yhdysvaltain oikeuskansleri Robert F. Kennedy, jonka ilmoitettiin toimittavan virastaan, on jo aloittanut valitteluunsa. New Yorkin AFL-CIO päätti ylivoimaisella äänienemmistöllä antaa kannatuksensa Robert F. Kennedylle tämän pyrkessä New Yorkin valtion demokraattien edustajana Yhdysvaltain senaattiin.

MIAMI — Hirmumyrsky Cleon mantteliperijän Doran ilmoitettiin keskiviikkona huomattavasti vahvistuneen ja sen lieventuolen etenevän 100 mailin tuntinopeudella. Trooppisen myrskyn Doran suunta oli kohti Leeward saaristoa, jonne useimmat hurrikaanit ensimmäiseksi iskeytyvät.

SAIGON — Kenraali Khanh palasi torstaina Saigoniin, jossa hän osallistuu neuvotteluihin, mitkä saattavat johtaa hänen uudelleen palauttamista Etelä-Vietnamin valtionpäämiehen paikalle. Saigonin lentokentälle saapussaan Khanh ei halunnut kommentoida hänen valtaansa paluun mahdollisuuksia.

OTTAWA — Turistimatkat Kanadaan ovat lisääntyneet ja kohtuulliset sanomalehtipaperin ja vehnän tasolle, jotka ovat olleet pääasialliset dollarivaluutan tuojat Kanadalle. Äskettäin valmistuneet tilastot kertovat, että turistit toivat viime vuonna \$600 milj. Kanadalle, joka oli 10 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Turisteina ovat olleet pääasiassa amerikkalaiset, jotka kuljettaneet rajan useampaan kertaan. Rajalla on merkitty 32 miljoonaa yllimenijää, joka sekkin on uusi ennätys.

VANCOUVER — Yli 200 kiinalaista on ilmoittautunut viranomaisille laittomina siirtolaisina Vancouverin alueella viimeisten kahden viikon kuluessa. He ovat nähtävästi ottaneet huomioon siirtolaisuusministeri Rene Trembleyn julistuksen, että aikaisemmin maahan laittomasti tulleiden kiinalaisten oli annettava siirtolaisuusasemansa laillistamista tk:n 1 päivään mennessä. Myöhemmin on kuitenkin peruutettu kiinteä määräaika.

JOHANNESBURG — Tiedot viiden palkkasoturin haavoittumisesta taisteluissa Kongon kapinallisia vastaan eivät ole vaikuttaneet värväystoimintaan. Värväys jatkuu vilkkaana Etelä-Rhodesiassa ja Etelä-Afrikassa. Uudet värväystoimistot on avattu Kapkaupungissa ja Durbanissa. Tähän mennessä on noin 500 palkkasoturia kuljetettu lentotietse Kongoon, jossa he ovat liittyneet pääministeri Thomben "muukalaislegioonan". Etelä-Afrikan hallitus ei ole vastustanut värväystoimintaa. Ainoa ehto, josta pääministeri Verwoerd on maininnut, on se, että palkkasotilaiden tulee olla "laillisen hallituksen" palveluksessa.

PARISI — Kommunistien Kiina on torjunut Neuvostoliiton kutsun 26 kommunistipuolueen alustavaan konferenssiin valmistelemaan kommunistien maailmankonferenssia ja sanoi, että "kutsu merkitsee käskyä avoimen hajaannuksen synnyttämiseksi kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä", sanoi uutistoimisto Uusi Kiina.

CINCINNATI, Ohio — The Beatles-yhtyeen täällä pitämässä konsertissa pyrkytti 36 teini-ikäistä kuumuudesta johtuen ja ennen esityksen alkua ja esityksen päätyttyä nousi pienempiä vammoja saaneiden lukumäärä yli sadan. Noin 13,000-päinen ihailijajoukko kirkui niin voimakkaasti, että tottuneiden poliisimiestenkin, joita paikalla oli toista sataa, täytyi peittää korvansa.

Hoffa yrittää estää Robert F. Kennedyn saamasta voittoa

ATLANTIC CITY -- Kuljetus-työläisten ammattijärjestön Teamsterien puheenjohtaja James R. Hoffa neuvotteli Atlantic Cityssä ammattiliiton johtajien kanssa suunnitelmaa, joka on suunnattu Robert F. Kennedyn vaalikampanjaa vastaan.

Kennedy ja Hoffa ovat olleet vihaimiehiä keskenään vuodesta 1954 lähtien, jolloin Robert Kennedy kuului senaation valtiokuntaan, joka tutki ammattiyhdistysliikkeen piirissä esiintynyttä korruptiota ja aloitti silloin kampanjansa Hoffan kukistamiseksi ja poissulkemiseksi ammattiyhdistysliikkeen johdosta.

Suomen uutisia

(Suomi-Seura)

Syysviljan sadossa voimakasta nousua

Syysvehnän sato muodostuu arviolta noin 2,5 kertaa suuremmaksi kuin viime vuonna ja ruukin sato kasvaa n. 30-35%, todetaan maataloushallituksen laatimassa satoarviossa elokuun 15. päivältä.

Syysvehnän viljelyala on kasvanut yli 16,000 hehtaaria eli kaksinkertaiseksi viimevuotisesta ja hehtaarisato on arvioitu suhdelluvulla 3,6 paremmaksi kuin viime vuonna (3,3). Ruukin viljelyala on lisääntynyt n. 25,000 ha, eli kolmanneksella ja satoa on arvioitu suhdelluvuksi on saatu 3,6 (3,4). Etelä-Suomessa ovat sato-otteen saantoja keskiarvoja korkeammat. (Luku 3-keskinkertainen).

Valkokunna n peltoala oli lisääntynyt 13,500 ha ja on nyt 2,717,000 ha, josta leipäviljalla 371,000 ha (lisäystä 56,000). Rehoviljalla on 754,000 ha, perunalla 71,000, juurikasveilla 41,500 ja nurmikasveilla 1,377,000 ha.

Lasiheimat parantavat teitteen sulkuvivojen heijastuskykyä

Suomessa on kuluvana kesänä kokeiltu ensimmäistä kertaa maanteiden keskiliinjan ja sulkuvivojen heijastustehon lisäämistä kylvämällä maalin sekaan pieniä lasilasiheimoja. Mitään tarkempia tuloksia tästä kokeilusta ei tosin vielä ole käytetty, mutta ainakin autoilijoiden tiirissä pidetään helmiä erittäin hyvinä.

Jorma Panula Helsingin kaupunginorkesterin johtajaksi

Helsingin kaupunginorkesterin johtajajaksymys ratkaistiin kaupunginhallituksessa torstaina (27.8.) siten, että kapellimestari Jorma Panula valittiin tähän virkaan 12 äänellä. Kaupunginhallitus piti valintaa vaikeana, kun toisena vaihtana ehdokkaana oli ylikapellimestari Jussi Jalas. Hän sai äänestysensä 4 ääntä.

Oikeus ratkaisee oikeuslupulman

LOS ANGELES -- Varastettu suudelma ei maksa mitään, totesi seitsemän naista ja viisi miestä käsiteltä vala-miehistö Los Angelesin korkeimmassa oikeudessa perjantaina.

Valamiehistö päätti edelleen, että viihdyttävän 33-vuotiaan kalifornialaisen lesken rouva Catherine Looney on maksettava oikeuskulut juttussa, jossa hän vaati 35,000 dollaria vahingonkorvausta.

Hän syytti 45-vuotiaasta Gaylord Richardsia, työpaikkaansa entistä turvallisuusvartiota ja itse työnantajansa Garrett Corporation-yhtymää käsivarren ja rintakehän murtumista, jotka hän oli saanut Richardsin suudeltua häntä myöhään ertäänä iltana.

Richards sanoi rouva Looney vastustamattoman hajuveden yllyttäneen hänet suulelemaan ja suutelemaan työtoveriaan mutta kertoi kuitenkin tuomioistuimelle, että koko kohtaus oli pilaa. Silminnäkijät todistivat rouva Looneyn valittaneen, että suudelma ei kestänyt tarpeeksi kauan.

Rouva Looney sanoi Richardsin tehtävän kuuluvan valvoa, että miespuoliset työntekijät eivät ahdistu heikompa sukupuolta tehtäessä.

Kersantti Alvin York kuollut

NASHVILLE, Tenn. -- Ensimmäisen maailmansodan legendaarisen hahmo, kersantti Alvin C. York kuoli keskiviikkona Veteraanien paikallisessa sairaalassa pitkäaikaisen sairauden murtamana. Kuolinvuoteen vierellä oli hänen puolisonsa Gracie ja heidän seitsemän lastaan.

76-vuoden ikäisen Yorkin terveys oli kuluneiden kahden vuoden aikana hyvin huono. Sisukkaasti hän kuitenkin kykeni selviytymään kymmenestä vakavasta sairaudesta viimeisten kahden vuoden aikana. Keskiviikkona kuolema sai häneestä kuitenkin ylittönnä ja niin päättyi tämän kuuluisan sotasankarin elämä.

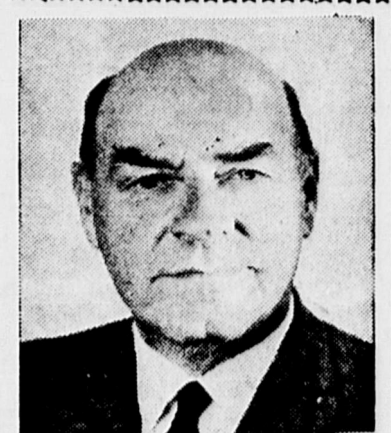
"Kersantti Alvin C. York oli amerikkalaisen sotilaan urheuden ja rohkeuden esikuvan, josta joka ovat valmiita uhrautumaan vapauden hyväksi", lausui presidentti Johnson saatuaan tiedon kersantti Yorkin kuolemasta. Yhdysvaltain puolustusvoimien ylipäällikönä esitti Lyndon Baines Johnson Amerikan kansan ja oman surunvalittelusta edesmenneen omaisille.

Hautajaiset pidettiin tänään, lauantaina, Jamestownissa, Tenn. sijaitsevassa hautauskirkossa, joka on lähellä Yorkin farmia Cumberland vuoristossa.

"Ammusvarasto" löytyi liikenneympyrästä

ROVANIEMI -- "Ammusvarasto" löydettiin liikenneympyrästä Rovaniemellä lauantaina. Kaapelitöitä tehtäessä paljastuivat maan alta täysin toimintakykyiset kranaatit, hyppymiina ja kaksi neljän tuuman tykinammusta sekä yksi ilmatorjuntakytin ammus.

Työt alueella keskeytettiin ja alue suojattiin. Sodankylästä hälytetty pioneeripöörä teki ammuksat vaarattomiksi. Ammuksat löydettiin n. 30 sm:n syvyydestä. Tilannetta vaaransivat lähellä sijaitsevat huoltoasemat. Paikalla, mistä ammuksat löydettiin, on erittäin vilkas liikenne.

Senaatti hyväksynyt Medicare-lakiesityksen äänin 49-44

WASHINGTON -- Presidentti Johnson saavutti merkittävän voiton senaatissa kun hallituksen lakiesitys vanhusten lääkitä- ja sairaalahoitolakien läpiviemiseksi muttätähän asti ne ovat kilpistyneet sekä senaatin että edustajainhuoneen vastarintaan.

Presidentti Johnson tervehti senaatin toimenpidettä suurella mielihyvällä sanoen siitä, "ettei se ole yksinomaan iäkkäiden henkilöiden hyväksi koitua voitto vaan kaikkien amerikkalaisten niin nuorten kuin vanhojenkin samoin kuin myös köyhien ja rikkaittenkin siltä jokaisen amerikkalaisen terveyden on kansakuntaan voimakkaudelle elintärkeä."

5 milj. USA:n alkoholista on yksi viidesosa naisia

WASHINGTON -- Yhdysvalloissa lasketaan olevan 5 miljoonaa alkoholistia, joista yksi viidesosa on naisia. Alkoholismi maksaa kansalle suunnattoman paljon, biljoona, dollarissa vuodessa.

Lasketaan, että yksi neljäsosa Chicagon kaupungin perheensä laiminlyöntijouluista joutuu alkoholisteista, ja että New Yorkin valtion mielenvierasta sairaaloihin ensimmäistä kertaa tulevien luvusta 8 prosenttia on liiallisen väkijouman käyttäjiä.

Poliisiviranomaisten tietojen mukaan puolet Yhdysvaltain autokolareista, joissa joku menettää henkensä, on aiheuttanut juopunut autonajuri.

Yhdysvaltain terveysprobleemeista alkoholismia pidetään neljänteen syynä, jälkeen sydäntaudin, syövän ja mielivierauden. (R-ja)

Autojen vuokraus laajenee USA:ssa

NEW YORK -- Yhdysvaltain autovuokraamojen liikevaihto kohosi viime vuonna 700 miljoonan dollarin ennätysmäärään eli 16 prosenttia suuremmaksi kuin edellisessä vuonna. Samanaikaisesti vuokraamojen autokanta kasvoi 355,000 autosta noin 407,000 autoksi.

Alan yrittäjien yhdistys pitää tilastoja erikseen pitkäaikaisilla sopimuksilla vuokrausiksi tai vuoksuksi vuokrausta henkilö- ja kuorma-autoista ja toisaalta lyhytaikaisista autojen vuokrauksista, joissa vuokra-ajan pituus vaihtelee muutamasta tunnista enintään yhteen kuukauteen. Arvion mukaan viime vuonna lyhytaikaisen vuokraustoimintaan käytetty 92,000 autoa tuottivat autovuokraamolle noin 300 miljoonan dollarin tulot ja pitkäaikaisen vuokraustoimintaan käytetty 315,000 autoa vastaavasti noin 400 miljoonan dollarin tulot.

Kuluneiden 15 vuoden ajan on tehty lukuisia yrityksiä vastaavanlaisten vanhusten lääkitä- ja sairaalahoitolakien läpiviemiseksi muttätähän asti ne ovat kilpistyneet sekä senaatin että edustajainhuoneen vastarintaan.

Presidentti Johnson tervehti senaatin toimenpidettä suurella mielihyvällä sanoen siitä, "ettei se ole yksinomaan iäkkäiden henkilöiden hyväksi koitua voitto vaan kaikkien amerikkalaisten niin nuorten kuin vanhojenkin samoin kuin myös köyhien ja rikkaittenkin siltä jokaisen amerikkalaisen terveyden on kansakuntaan voimakkaudelle elintärkeä."

Ennusti Beatleseille lento-onnettomuutta

Lauluyhtye The Beatles nauroi ennustukselle, että he joutuvat Amerikan kiertueensa aikana lento-onnettomuuteen.

Washingtonista kotoihin oleva rouva Jean Dixon, joka ennusti että presidentti Kennedy murhataan jos hän menee Dallasin, on kertonut Henry Woodlylaisille sanomalehdille, että The Beatleseja uhkaa lento-onnettomuus.

Huomattava osa keski-ikäisen rva Dixonin ennustuksista on käynyt toteen.

Medicare-lakiesitystä odotetaan kuitenkin kova oppositio edustajainhuoneen taholta ja Washingtonissa lausuttikin, että Johnson saattaa olla ainoa henkilö, joka kykenee tunnetulla taidollaan ja erinäisin keinoin saada edustajainhuoneen oppositio luopumaan vastustuksestaan ja hyväksymään lakiesitys.

80 amerikkalaista alusta kuljettaa viljaa Intiaan

WASHINGTON -- Kahdeksankymmentä amerikkalaista alusta kuljettaa Intiaan syyskuun ja helmikuun välisenä aikana kaikkiaan neljä miljoonaa tonnia amerikkalaista viljaa -mähä-vehnä. Määrä on kaksinkertainen siihen nähden, joka Yhdysvalloista on normaalisti kuljetettu Intiaan.

Intia kärsii parhaillaan vakavasta elintarvikkeellasta ja valtavat tulvat ovat saattaneet viisi miljoonaa eekkää viljelyä veden alle. Tulvissa surmansa saaneiden ihmisten lukumäärän ilmoitetaan nousevan jo 42.

Maailmansodan syttymisen muistoksi mielenosoituksia

VARSOVA -- Puolassa pidettiin valtavia mielenosoituksia toisen maailmansodan puhkeamisen 25-vuotispäivänä.

Koska yli puolet Puolan asukkaista on alle 25-vuotiaita, vain pieni vähemmistö muistaa syyskuun ensimmäisen päivän 1939, jolloin saksalaisten pommitukset herättivät heidät aikaisin aamulla.

Puolalle pommit tulivat merkittävään viiden vuoden tuhoamista, kosta ja hyökkäyksiä, jotka vaativat noin kuuden miljoonan ihmisen hengen.

Puolan järjestöt toimeenpanevat koko syyskuun mielenosoituksia sotaa vastaan, ja suurimmat mielenosoitukset järjestetään Varsovassa, Gdanskissa, Wrocławissa ja Bytonissa. Taistelutieteilijä, hautausmailla ja teloituspaikeilla lasketaan seppelöitä maailmansodan uhrien muistoksi.

Puolalaisia ja ulkomaisia sotaveteraaneja kokoontuu entiseen saksalaisten keskitysleiriin Majdanekiin, ja kahdella muulla keskitysleirillä, Palszowissa, Krakowan lähellä, ja Chelwossa paljastetaan muistomerkkiä.

Berliniä jakavan ja sodan seurauksia symbolisoivan muurin itäpuolella kokoontui Itä-Saksan parlamentti erikoisistuntoon, jossa Walter Ulbricht puhui toisen maailmansodan alkamisen 25-vuotispäivänä.

Länsi-Berlinissä ammatilliset järjestöt kokouksen pommittuksen vaurioittaman keisari Wilhelm kirkon tornin ukkopuolella, joka ikään kuin muistomerkkinä seisoo sodan tuhon keskellä.

25 vuotta sitten, syyskuun ensimmäisenä päivänä 1939 Saksan kansa heräsi aamulla vakavan musiikin soivassa radiossa ja Führerin ilmoituksesta, että sota oli alkanut Puolassa.

Vain harvat oivalsivat kenttien silloin, että tämä merkitsi tuhatvuotisen Saksan valtakunnan lopun alkua.

Tuona aikana suurin osa Saksan kansasta oli tottunut natsien nopeisiin voittoihin. Saksan joukot olivat valloittaneet Reininmaan, Saar ja Sudeetit. Syyskuun ensimmäisenä päivänä monet ehkä uskoivat, että maailma hyväksyy Hitlerin hyökkäyksen Puolaan.

Prof. L.A. Puntila

Suomi tämän päivän Pohjolassa

1. maailmansodan aikana heränneisiin Suomen itsenäistymispyrkimyksiin ei muissa pohjoismaissa suhtauduttu varauksellisesti. Venäjästä irrottamisen välttämättömyyttä pidettiin perusteltuna, mutta ensin Ruotsissa esiintyi arvovaltaisia mielipiteitä, joiden mukaan ei Suomen itsenäistymisellä vielä vähemmän itsenäisyyden säilyttämisellä ollut reaalista edellytystä. Skandinavian suhtautuminen Suomeen pirstoutui kaiken lisäksi maan jouduttua itsenäistyttyään sisällissotaan, jossa toisella puolen olivat Suomen v. 1906 luodun porvarillisen järjestelmän ja laillisen hallituksen kannattajat, toisella puolen radikaalisen sosialistisen ajatustavan edustajat. Oli ymmärrettävää, että kummankin ajatussuunnan skandinaaviset edustajat tunsivat myötätuntoa aatetoveriaan Suomeen. Erityisesti Ruotsin sosiaalidemokraattimurehtivat Suomen joutumista aseellisen taistelun pyörteisiin ja työväestön edustajien silinä kärsimää tappiota. Ruotsin oikeistoainekset taas tervehtivät ilolla kommunismin etenemisen

pyssäyttämistä Suomessa v. 1918.

Nämä tunnelmat määräivät pitkään ruotsalaisten suhtautumista Suomeen. Vasta sen jälkeen kun Suomessa vuonna 1926 muodostettiin sosiaalidemokraattinen hallitus, pohjoismaissa todettiin Suomen tunustaneen demokratian. Saman aikaa kaikissa pohjoismaissa tapahtunut sosiaalidemokratian ja kommunismin väliselvittely edesauttoi suhteiden normalisointia Suomeen, ja sen 1930-luvun puolivälissä tapahtunutta yksimielistä liittymistä pohjoismaiseen puolueettomuuspolitiikkaan tervehdittiin tyydytyksellä. Yhtenäinen oli myöskin pohjoismaisten veljeskansojen suhtautuminen Suomeen talvisodan aikana ja pitkästä v. 1941 alkaneeen jatkosodan aikana itäisen naapurimaan asiaan suhtaututtin. Ruotsissa myötätuntoisesti, vaikka Suomen kansallistalijalan asema Tanskan ja Norjan miehittäjävaltion, kansallissosialistisen Saksan rinnalla aiheuttikin kasvavaa kitkaa Ruotsin ja Suomen suhteissa. Kun Suomen pysyttäytymisen

sodassa Neuvostoliittoa vastaan Saksan rinnalla kaiken lisäksi näytti johtavan Suomen itsenäisyyden menettämiseen sekä Neuvostoliiton rajan siirtymiseen Tornionjoelle ja Pohjanlahdelle, Ruotsissa syntyi jokskeenkin yhtenäisen yleinen mielipide, joka vaati Suomen irrottautumista sodasta. Tämän onnistuttua vuonna 1944 ja Suomen ryhdyttyä päättävästi jälleenrakentamaan suhteitaan Neuvostoliittoon tapahtui jälleen mielipiteiden yhtenäistymisen Suomen suhteen: olin rauhan vakintuminen koko Pohjolan yhteinen etu.

2. maailmansodan jälkeinen kansainvälisen tilanteen arviointi johti Tanskan ja Norjan Naton jäsenyyteen ja Suomen tekemään Neuvostoliiton kanssa ystävyys- ja avunantosopimuksen vuonna 1948. Näillä tapahtumilla ei kuitenkaan ollut Pohjolan yhtenäisyyttä repivää vaikutusta, vaikka ne merkitsivätkin jo 1920- ja 1930-luvulla esilläolleen yhtenäisen pohjoismaisen ulkopoliittikan hautaamista.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) — Established 1905

Published Tuesday, Thursday and Saturday, except on holidays by the Raivaaja Publishing Company
48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass.
Phone 343-3822

Second class postage paid at Fitchburg, Mass.

SAVELE SYRJÄLÄ, Manager

TOIMITTAJAT

Savele Syrjä, T. Erik Minkkinen, Lempi Ikävalko-Toivola

Tilauksien Yhtäsuoritus ja Canadassa
Vuosikerta \$12.00 — Puoli vuotta \$7.00 — Kolme kk. \$1.00
Suomeen: Vuosikerta \$11.00 — 6 kk. \$8.00
Single Copies 10c

Satavuotias

Tänä vuonna tulee kuluneeksi sata vuotta kun presidentti Lincoln allekirjoitti lain, jolla luovutettiin 39 miljoonaa eekkeriä maata The Northern Pacific yhtiölle rautatien rakentamista varten Superior-järven rannalta Tyynenmeren rannalle. Yhdeksätoista vuotta myöhemmin rautatie valmistui, kun sitä rakennettiin molemmista päistä ja rakentajat tapasivat toisensa Gold Creekissä, Montanassa.

Maan luovutus ei yksistään antanut käyttöoikeutta yhtiölle, vaan myös tien varrella olevat luonnonrikkauudet, New York Timesin mukaan yhtiö vieläkin omistaa Montanassa ja Washingtonissa 8.3 miljoonaa eekkeriä ja sillä on noin viisisataa öljykaivoa, mitkä yksistään tuottivat voittoa 5.7 miljoonaa dollaria vuonna 1963. Yhtiö on myös yksi suurin metsien ja rautakaivantojen omistaja pohjois-Minnesotassa.

Frontieriaikakausi oli puuveitsellä kullannuolemista erinäisillä intressipireillä. Niinpä siis se aikakausi muistuu vielä nykyin näitten piirien jäsenen mieleen ja haluaisivat palata entisaikaan takaisin -- ainakin mikäli kansalle kuuluvien luonnonrikkauksien omistamisesta on kysymys.

Rautateiden rakentamisajalta olisi kait saatavissa kirjailijoille aineistoa millä mitalla tahansa. Ja kyllä niistä "storeja" on kirjoitettukin, mutta liekö kaikki tehty totuutta hyväksi käyttäen. Mielikuvitukselle lienee annettu paljon valtaa. Rautateiden kuten muidenkin "villin lännen" aika-kauteen kuuluu muunalaistakin kerrottavaa, kuin mitä "Death Valley" aikakaudesta on kerrottu. Olti varmaan aineistoa murhenäytelmillekin.

Kulttuurineuvottelut

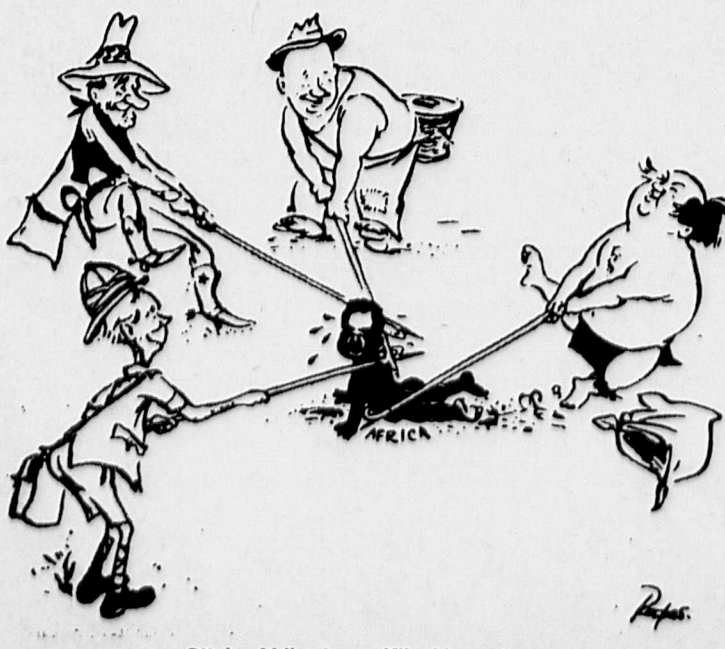
Kulttuurin alalla Neuvostoliitto ja Yhdysvallat ovat menneet hiljalleen eteenpäin. Tässä erään kriisin aikana kulttuurikriisikin oli tulossa, mutta poliittisen kriisin hellittämisen poisti myös kulttuuritilaisuuksien vaihtokriisin.

Hiljattain pidettiin Leningradissa näiden maiden välinen kulttuurikonferenssi, jossa päätettiin laajentaa ja parantaa kulttuuritoimintaa. Siihen sanottu olevan aihetta, sillä Yhdysvallat ja Neuvostoliitto tulevat toimimaan, tykätäänkö siitä tai ei, maailman asioiden johdossa ja siis jatkuvasti kosketuksissa keskenään.

Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton kansat hyvin vähän tuntevat toisiaan. Kulttuurin kannakäymisen uskotaan auttavan tätä puolta. Eikä epäilystä olekaan ettekö sillä kunnolla tutustuta toisiimme, mutta kysymys on myöskin siitä, pysyväkö edellämainittu kannakäymisen kulttuurin alalla, vai solutetaanko sopivan tilaisuuden valitessa myöskin propagandaa. Jos sellaista puolelta tai toiselta ilmenee, niin silloin kulttuurillinen kannakäymisen ei vastaa tarkoitustaan. Ei myöskään kannata luulotella itselleen, että kulttuurillinen kannakäymisen poistaa Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton väliset erimielisyydet. Mutta jonkinlaista hyötyä sillä linjalla voi olla.

Tällaisesta vaihtokaupasta on sekin hyöty, että muikin kannakäymisen molemmiin puoliin käy helpommaksi. Amerikkalaisilla ei ole helppo kulkea Venäjällä, sillä siellä näin syytellen helposti vierailijaa vakooilijaksi. Tässä maassa myöskin on oltu haluttomia kutsumaan venäläisiä juuri sen seikan takia, että niissä voisi hyvinkin olla vilpillisiä aineksia mukana.

Kuinka paljon tuleva aika tuo muutoksia, jää tulevaisuuden asiaksi. Neuvostoliittolaiset varmaankin saavat täältä yhtä ja toista sellaista mitä heillä ei omassa maassa ole. Ja voidaan sitä olla Neuvostoliitossakin sellaista, josta amerikkalaiset saavat ottaa opikseen. Mikään maa ei ole täydellinen.

Olelu Afrikasta — Kiinakin mukaan

Raisa: "ME NAISET"

Työnpäivä on tulossa. Sitä on vietetty niin kauan, että vähintään n viimeen saakka sillä olevan perinteitä. Mutta vaikka työnpäivällä on tässä määrin ikää, ei väsyä selittelemään sen synnytyksistä.

Työnpäivän isä on Peter J. McGuire niminen puuseppä, ja näihin aikoihin vuodesta hänestä säännöllisesti puhutaan. Oltiin jotakin luoda uopuuta kansallista juhlapäivää. Ja tämä Peter niminen puuseppä loi.

En tiedä, asuiko Peter New Yorkissa vai ei, mutta siellä hän asui ja toimi. Koolia olivat Yhdysvaltain Central Labor Unionin edustajat. Aika oli vuoden 1882 kesäkuu. Ja Peter sanoi seuraavasti:

--Pitäisi saada työnpäivä. Jokin maanantai, niin että tulisi kaksi perättäistä vapaapäivää, toisin sanoen tuona sunnuntaina ei tarvitsi ajatella työhön lähtöä aikaisin seuraavana aamuna. Parasta kaiketi olisi viettää työnpäivää jolloinkin itsenäisyyspäivän ja kiitospäivän välillä...

Peter oli Amerikan puuseppien ammattiyhdistyksen sihteeri, ja häntä pidettiin viisaana miehenä. Tätä hänen ehdotustaan pohdittiin, ja sitten se hyväksyttiin. Uopuuden työnpäivän merkeksi New Yorkin työläiset marssivat Broadwayn pitkin Union Squarelle ja lopuksi päätyivät Elm Parkissa pidettyyn tilaisuuteen, johon kuului muun muassa puheita, musiikkia ja maukas piknikki.

Peter oli tyytyväinen. Tehdessään ehdotuksen konferenssissa hän ei ollut ollenkaan varma ajatuksen hyväksymisestä. Päinvastoin hän epäilevästi siiveli vuorotellen pitkiä viiksijään ja kurkkuunsa kiristävää ylenkorkeata tärkkäilyä.

Chicagollakin on osuutensa työnpäivän historiassa. Siellä v. 1884 pidetyssä ammattijärjestön kokouksessa päätettiin viettää vuosittaisia työnpäiviä koko maassa jokaisen syyskuun ensimmäisenä maanantaina.

Kysymyksessä oli kuitenkin vain kokouksessa tehty päätös, ei suinkaan laki. Ensimmäinen osavaltion säätämä työnpäivä koskeva laki oli Oregonin valtiossa v. 1887 säädetty työnpäivälaki, joka luonnollisesti koski vain kysymyksessä olevaa valtiota. Syyskuun ensimmäisen maanantain sijasta työnpäiväksi määrättiin kesäkuun ensimmäinen lauantai. Vasta kuusi vuotta myöhemmin työnpäivä muutettiin siellä nykyiseksi. Colorado oli ensimmäinen osavaltio, joka lailla säätii työnpäivän pidettäväksi syyskuun ensimmäisenä maanantaina.

V. 1894 Yhdysvaltain kongressi säätii kansallista työnpäivää koskevan lain, jonka silloinen presidentti Grover Cleveland hyväksyi.

Näin varhaisilta vuosilta periytyy siis työnpäivä, joka jo kauan on ollut Amerikassa eräs tärkeimmistä kansallisista juhlapäivistä.

Kun meille naisille puhutaan työnpäivän merkeistä, huomautetaan usein siitä, että emme anna itsellemme asiaan kuuluvaa arvoa. Esimerkiksi perheenemäntä liittävät valittavan usein sanoihinsa yhden

Eikä perheenemäntä suinkaan ole mikään väheksyttävä ammatti. Onhan hänen varassaan tavallaan koko koti miehineen, lapsineen, onninen kaikkineen. Rahassa arvioituna perheenemäntä on tuottavaa ansiotyötä.

Mikäli, lukijani, olet ehtinyt elinvuosissa suunnilleen yhtä pitkälle kuin työnpäivä, elämäsi -- mitä työhön tulee -- on jo helpompaa. Mutta muisteileppa, millaista oli aikoinaan, kun lapsesi olivat pieniä.

Työtä riitti. Ei lasten vaatitakaan ostettu valmiina kaupasta, vaan ompelit ainakin osan niistä itse. Ja ellet ommellut, ainakin parsit ja paikkasit. Kuvittele -- tosiaankin paikkasit! Mikä läinäkuinen työmuoto. Nykyaajan lasta tuskin saisi lähtemään kouluun paikaissa kampeissa, onpa kysymyksessä housut tai hame. On uutta ja uutta ja yksinkertaisesti siitä syystä, että "kaikilla muillakin on".

Lastesi olleessa pieninä ja tulojen olleessa useinkin vähäisillä, ainakin omasta mielestäsi suorastaan raadoit. Tehdäsi työskentelevät naiset pääsivät mielestäsi vähemmällä. Heidän iltansakin olivat vapaat, mutta sinä töitteesi parissa aherstit useinkin puoltyöhön. Entä kun joku perheessä sairastui! Hoitaja oliit säännöllisesti sinä, eikä tunteja laskettu.

Sinä olet ansainnut työnpäivän yhtä hyvin kuin mieheksikin. Yhteen hiljeen on puhallettu. Olet puskenut töitä sisällä ja pihalla. Ja kun miehesi joutui työttömäksi, otit sinä työpaikan kodin ulkopuolelta. Ei pöydälle ruokarahatta tule. Jonkun sitä on kotiin hankittava ja erin ajoin hankit ehkä juuri sinä. Saat hankkia vieläkin.

Työnpäivä on tänä vuonnakin yhtä hyvin sinun kuin muittenkin. Suorista työstä ja palautusta tunteella, että ei tässä mitään "vain"-ihmisiä olla. Arvon mekin ansaitsemme -- kuten laulussa sanotaan -- ja eritoten näin työnpäivän aikana.

Laitetaan vaikka korea piknikki perunasalaatteineen, kinkkuineen, kalkkuineen, ja kun radiosta kuuluu jokin työnpäiväpuhe tai komea musiikkiesitys, se on yhtä hyvin meille naisille kuin miehillekin.

Meille nostetaan enemmän tai vähemmän korkealta viralliselatolta hattu, minkä jälkeen voimme vielä kuvaannollisesti sanoa nostaa itsellemme hattua itse.

Kannattaa toki kerran vuodessa juhlaa työn merkeissä, kun sitä on tehnyt koko elämänsä muodossa tai toisessa, kesällä ja talvella, arkena ja pyhänä.

Vai uskaltaako joku väittää, etteivät esimerkiksi maukkaan sunnuntai-iltaisen valmistelu- ja syöminen jälkeen seuraava astiainpesu ole työtä. Ovat toki. Ei niistä selviydy istumalla keinuolissa kädet helmassa.

Työtä tehdään monessa muodossa, vaikka on vain yksi työnpäivä.

liikaa. Puhuessaan olostaan ja asemastaan hän sanoo: "Minä olen vain perheenemäntä."

Ajanvietteen olemisen vaikeuksista

Onko ihmistä hyvä viihdyttää, onko hyvä saada hänen aikansa kulumaan?

Viihde ei ole inhimillistä. Viihde on ihmisen irrottamista itsestään, elämän taakan poistamista.

Ihminen ei ole ihminen siksi että hän syö ja juo ja tekee työtä. Ihminen on epäilemättä ihminen jo siksi, että hän tekee määrätietoista työtä, että hän pyrkii johonkin päämäärään. Ihminen on ihminen myös siksi että hän ajattelee pyrkivänsä johonkin päämäärään. Ajanvietteen olemisen vaikeus on määrätietoisuuden lukenemista pois ihmisen ulottuvilta, inhimillisyyden hukkimista välipäinmättömyyteen.

Ajanviite on pinnallista. Se ei millään lailla suuntaa ihmistä epäilemään tai tutkimaan asioita; toimimaan sosiaalisten ihmisten lailla. Ajanviite on porvarillinen asenne.

Murhat ovat ajanvietettä, rikokset mitä mainintoa viihdetä, onnettomuudet suurelta huvia. Sosialistisissa maissa lehdet kertovat miten maata viljellään tai miten sosialismina rakennetaan, ihmiset viettävät vapaa-aikansa eläintarhoissa, museissa, kouluissa. Sosialistiset lehdet

porvarillisissa maissa ovat mukautuneet: ne ovat kaupallisia lehtiä.

Kumpikaan tapa ei ole ihmisen, ihmisen ei ole ihmisen, vaan ihmisen. Viihde ei ole oikea ratkaisu.

Tottumus on toinen luonto; paha luonto. Viihde on totuttumisen mainio sovellutus: mukautumisen ihme. Viihde ei saa ärsyttää, viihde ei saa vaivata. Kaikki ei ole viihdetä mistä ihminen pitää, mutta pitämällä ja ajatuksettomuudellaan on eronsa. Ajanvietteen olemisen vaikeudet ovat tässä ja ne ovat mitä suurimmassa määrin yhteiskunnallisia vaikeuksia. Yksitoikkoinen työ tehtaassa tai konttorissa tai toimituksessa ei millään lailla lisää ihmisen ihmisyttä. Tällaisen työn jälkeen ihminen tarvitsee viihdetä; rengas on kiertynyt umpeen. Missään ei näy mahdollisuutta ihmisen kehittymään. Työ sinänsä on epäinhimillistä ja epäarvo: työ ja tavoite vasta muodostavat kokonaisuuden. Yksilöllisyys merkitsee loppujen lopuksi yksin tehtävää määrätietoista työtä. Viihde tuhoaa yksilöllisyydenkin.

Tämä ei kuitenkaan merkitse että minä vastustan viihdetä. Enhän minäkään ihminen ole.

Puntila...

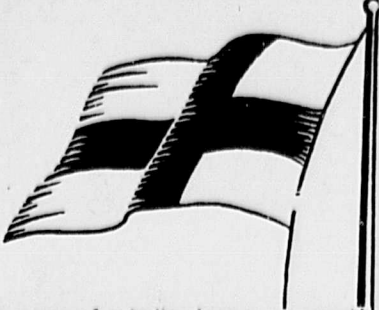
Tästä huolimatta voimme todeta pohjoismaisen henkisen yhteenkuuluvuudenajatuksen yhä vain vakiintuvan ja saavan työalaa sivistyksellisen, osittain taloudenkin piirissä. Kun juuri mainittu, Suomen ja Neuvostoliiton suhteita vakinnuttava, ystävyys- ja avunantosopimus edellyttää Suomen pysyttelemistä suurvaltaselekkausten ulkopuolella ja antaa mahdollisuuden puoleettomuuspolitiikan harjoittamiseen, on tämä ollut omiaan lähentämään Suomen pohjoismaisiin veljeskansoihin, erityisesti Ruotsiin.

Juuri Ruotsin ja Suomen suhteisiin 2. maailmansodan jälkeinen ulkopoliittinen kehitys on tuntuvasti vaikuttanut Ruotsin perinteelliseen, historian kokemukseen nojautuva puoleettomuusajatteluun, on suuresti helpottanut Suomen kansainvälistä asemaa. Voimien tasapainon vallitessa suurvaltaryhmittymien välillä, niiden rajalla olevien valtioiden ulkopoliittinen asema on hyvin herkkä kylmän sodan vaihtelulle. Pohjolassa se lyhyesti sanoen merkitsee sitä, että jos Ruotsin ulkopoliittisessa asennoitumisessa tapahtuisi muutoksia, esim. lähentyminen Natoon, olisi siitä todennäköisesti seurauksena Neuvostoliiton asenteen muutos Suomen suunalla, ja niinkuin ns. noottikriisin aikana marraskuussa 1961 havaittiin, Neuvostoliiton liiton Suomen-poliitikassa tapahtuvat muutokset välittömästi vaikuttavat Ruotsin ja muiden Skandinavian maiden asenteeseen. Koko noottikriisi, joka syntyi Neuvostoliiton esittäessä ystävyys- ja avunantosopimuksen edellyttämiä sotilaallisia konsultaatioita, saatiin Suomen diplomatian toimesta torjuttu juuri sillä toteamuksella, että jo konsultaatioihin ryhtymisen horjuttaisi Suomen puoleettomuuspolitiikan perustalla aiheuttamalla sekä poliittisella että sotilaallisella varoittomana Ruotsissa ja muissa Skandinavian maissa.

Taloudellisessa suhteessa kaikki pohjoismaat huomattavasti eroavat toisistaan teollistumasteen, samoin teollisen toiminnan perusteiden puolesta. Ruotsi on tässä suhteessa ottanut paljon aikaisemmin ajasta vaarin kuin naapurinsa ja näin ollen myöskin saavuttanut tasoon, jolle muut ovat vasta kulkeneet pyrkimässä. Sen teollisen kehityksen edellytykset näyttävät edelleen turvatuilta niiden luonnonvarojen pohjalta, jotka sillä on käytettäväänään. Myöskin Norjalla on tässä suhteessa eräitä etuisuuksia Tanskan ja Suomen rinnalla. Siitä huolimatta, että Tanskan maatalous on pitkälle kehittynyt, se on myöskin ajoissa ryhtynyt ottamaan käyttöönsä luonnonvaroja ja kehittämään myöskin ulkomaisen raaka-aineen varaan tuotantoa, joka antaa sille mahdollisuuden työllistää yhä kasvavia henkilömääriä.

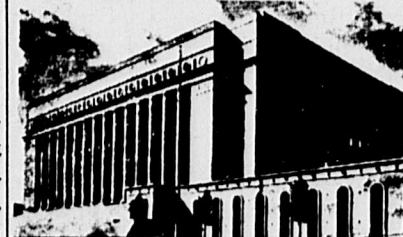
Suomen ongelmat ovat ensisinkin siinä, että se on lähtenyt liikkeelle teollistamisessa suhteellisen myöhään ja että kehityksellä kuin puunjalostuksen aloilla on ollut hidasta. On tuijotettu puuraaka-aineeseen perustuvaan kapeaan tuotannonalaan oivaltamatta ajoissa, että metsävarat ja niiden rajoitettu vuosikasvu asettavat katon tuotannon kehittämiseksi. Nyt puunjalostus toimii raaka-ainevarojen ylärajalla, mahdollisuuksia on vain jalostustaseen kohoamisessa. Kansallisuudellaan 160-vuotispäivää viiemme helmikuussa vietettiin, on antanut Suomen kansallishymnissä, Maamme-laulussa kuvan köyhästä maasta. Asioita hiukan yleisempien saataneen tästä löytyä erään syyn siihen, ettei Suomessa ole jalkenkään riittävästi ajossa ryhdytty järjestelmällisesti selvittämään esim. maan malmivaroja. Kun niitä esiintyy yhtä hyvin Suomen länsi- kuin itärajanjakin takana, olisi johtopäätöksenä odottanut: ei luonto ole voinut rangaista Suomea jättämällä sen maaperän vaille näitä esiintymiä. Viime vuosikymmeninä kiinteytynyt tutkimus onkin tuonut päivänvaloon esiintymiä, joita on jo ryhdytty käyttämään hyväksi ja jotka vastaisuudessa näyttävät takaavan taloudellemme itenäisen kehityksen mahdollisuuksia.

Suomen ongelma on myöskin siinä, että sillä edelleenkin on maatalouden palveluksessa hehtaaria kohti runsaasti enemmän työvoimaa kuin muissa pohjoismaissa ja että pientilävaltaisuuden vuoksi koneistaminen on kannattamatonta. Maataloudessa ei Suomessa tämän vuok-

si vapaudu työvoimaa nopeasti, eikä työllisyyskysymys tältä osin vaikeudu kovin nopeasti. Sen sijaan sodan jälkeen syntyneet suuret ikäluokat odottavat lähivuosina lisääntyviä työllistysuusia noin 400,000 uudele täysi-ikäiselle kansalaiselle. Kansainvälisen kilpailun kiristymisen huomioonottaen tällainen työvoimanreservi on varteenotettava kansalliserikkaus. Kun muissa maissa työvoimasta on puutetta, joka rajoittaa tuotannon kasvua, Suomi voi rakentaa tulevaisuutensa riittävän työvoiman varaan, kunhan vain valtion taloutta niin hoidetaan, etteivät julkiset menot turmele pääomamarkkinoita eivätkä ime tyhjiksi talouden investointeihin tarvittavia varoja. Suomen meneminen mukaan liittinäjäjäsenenä Eftaan on tuonut tullessaan kiristävän kansainvälisen kilpailun ja pakottanut Suomen koko teollisuuden etsimään ulkomaisia markkinoita sekä kilpailukykyänsä parantamiseksi kehittämään tuotantomenetelmiä ja lajivalikoimia. Suomalaiset näyttävät tarvitsevan -- saadaksensa kehityksensä suorituskyykyänsä -- tämäntapaista, melkein pakottilanteita. Siinä Suomi nyt on ja kehittää teollisuuttaan toisaalla suuren työvoimareservin, toisaalla tutkimuksen paljastamien uusien luonnonrikkauksien varassa.

Taloudellisen kehityksen jälkeensä jääneen korjaamisen rinnalla ja tuotannon kehityksen avulla on Suomessa sotien jälkeen ripeästi korjattu yhteiskunnallista jälkeensä jääneitä. Tunustetaan työnteon ja kunnollisen toimeentulon oikeus jokaiselle työhaluulle. Sosiaalista turvallisuutta on pyritty toteuttamaan toisaalta lainsäädäntötoimenpitein -- mm. erilaisten vakuutusten muodossa -- toisaalta lisäämällä työnantajien keskuudessa yhteiskunnallista vastuunallituttia ja toisaalta taas järjestyneen työväestön yhteistyöllä. Siinä ei -- työväenliikkeen pirstoutuneisuuden vuoksi -- kuitenkaan ainoastaan ole päästy parhaisiin mahdollisiin tuloksiin, puhumattakaan siitä, että järjestöjen keskinäisessä kilpailussa otettaisiin huomioon edes taloudellisen kasvun perusedellytykset, teollistumamme kilpailukykyisyyden turvaaminen. Suunnitelmattomasta tempoilusta johtuen rahanarvon vakavuuskin on joutunut tuon tuostakin uhanalaiseksi, kuten esim. parhaillaan.

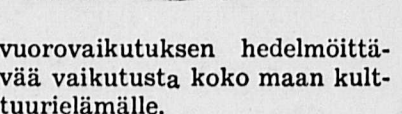
Kansainvälisessä kilpailussa Suomen asema on melkoisesti heikompi kuin muiden Skandinavian maiden. Viittaan tässä vain pariin seikkaan. Toinen on sähkövoiman niukkuudesta aiheutuva korkea hinta ja pakko turvautua ulkomaiseen polttoaineeseen, toisaalta pitkistä kuljetusmatkoista johtuvat rahtikustannukset, osittain, varsinkin Pohjanlahden satamissa tuntuva talven kovuus ja siitä aiheutuvat jäästeet. Kun kuitenkin työvoiman hinta Suomessa on toistaiseksi on jossakin määrin esim. Ruotsin tasoa alempi, niin Suomi on voinut ylläpitää kilpailukykyisyyttään erityisesti puunjalostusteollisuudessa, jossa tuotantomenetelmät, samoin kuin markkinointikemusten ovat kansainvälisellä tasolla. Suomen talouden tulevaisuus näyttää kaikelta kilpailun kiristymisestä huolimatta valoisalta, kunhan maa vain kykenisi saamaan sisäpolitiikkaan sovinnollisuutta ja yhteistyötä sekä sitä tietä talouspolitiikkaan järjestelmällisyyttä, suunnitelmallisuutta ja vakavuutta.

Kulttuurikehityksessä Suomi oli pitkään 1800-luvulle lähes yksinomaan Ruotsin ajan perinnön varassa. Vasta kesällä 1963 vietettiin suomen kielen oikeuksien antamisen 100-vuotisjuhla. Tämä v:n 1863 tapahtuma avasi varsinaisesti tien suomenkielisen sivistyselämän kehitykselle. Vietettyjen suurien juhlien yhteydessä saatettiin todeta monet myöskin korkeamman kulttuurin alalla saavutetut ansiokkaat, jopa kansainvälisesti

kin merkittävät tulokset, mutta myöskin se, että kulttuurielämän kehityksessä Suomi sittenkin on vanhoihin sivistyskansoihin verrattuna vasta taipaleensa alussa ja että panos, jonka Suomen kansa usko voivansa erikoislaatuisuudellaan antaa ihmiskunnan kulttuuriin, on edessäpäin. Suomessa on viimeisten vuosikymmenien aikana, varsinkin itsenäistymisen innoittamina tehty järjestelmällistä työtä tieteen ja taiteen tason kohottamiseksi. Tässä työssä on mm. viime helmikuussa 25-vuotisjuhlana viettänyt Suomen Kulttuurirahasto ollut mukana. Kansallisilla liikkeillä on alkuvuosikymmeninä taipumus kapeloitua, etsiä kehityksen voimavaroja yksinomaan omasta menneisyydestään ja omista saavutuksistaan. Viimeisten vuosien aikana on Suomessa jälleen selkeästi havaittu, että jatkuva kehitys on oleellisesti osalta riippuvainen myös kansainvälisestä

kosketuksesta, ja otettu päättävästi vastaan kansainvälinen kilpailuhaaste. Suomen sivistyksellisetkin suhteet ovat kehittyneinä kaikkiin ilmansuuntiin, ja niiden varmentamiseksi mm. luodaan nuorelle polvelle entistä parempia edellytyksiä riittävän kielitaidon hankkimiseen.

Uudet virtaukset eivät kuitenkaan ole merkinneet perinteellisten skandinaavisten suhteiden unohtamista, eivät edes heikentymistä. Kielitaistelu, joka ennen 2. maailmansotaa häiritsi sekä kieliryhmien välillä Suomessa että myöskin suhteita Skandinavian erityisesti Ruotsiin, kuuluvat menneisyyteen. Ruotsin kielen asema toisena kotimaisena kielinä on säilynyt, vaikka esim. englannin kielen suurempi kansainvälinen käyttöarvo onkin viritänyt keskustelua ruotsin kielen opiskeluun käytetyistä tuntimäärästä. "Kielirintaman" rauhoittuminen on myöskin johtanut kiinteytyviin kontakteihin suomen- ja ruotsinkielisen väestöryhmän välillä. Etsiessämme kulttuuriryh- teiksiä kaikille maailmaan emme suinkaan unohta sitä erikoislaatua, joka Suomen ruotsinkielisellä kulttuurilla on, emmekä tämän kanssa tapahtuvan

vuorovaikutuksen hedelmöittävää vaikutusta koko maan kulttuurielämälle. Kokonaisuudessaan tässä kuvaamani kehitys osoittaa, että itsenäisyytensä puolivuosia- taistaipaleen kohta päättämässä oleva Suomi on sivuttanut aloittelevan sivistyskansan vaiheen. Se on päässyt eroon monista nuoren kansan ailemmudentunnoista ja tullut täysi-ikäiseksi. Se tietää omilla suorituksillaan ansainneensa paikkansa itsenäisten kansojen joukossa, se tietää, että sen työllä on muiden sivistyskansojen saavutusten rinnalla ihmiskunnan kulttuurin kehityksessä oma merkityksensä ja se tietää myöskin omistavansa sekä henkiset että taloudelliset voimavarat kulkeakseen tietänsä eteenpäin ja ylöspäin. Tämä tie on vaivauksellinen ja vaatii hietittämättömää ponnistelua. Penikulman taittaminen vie myös aikansa. Mutta kaikki se, mitä tähän mennessä olemme kyenneet osoittamaan, on yhdessä hellittämättömän tahdon kansa meille -- toivottavasti myös muille maailman kansoille -- vakuuttamassa, että Suomi tulee viemään tämän itsenäisen ohjelmansa menestykselliseen päätökseen.

"En voi puhua nyt, Maggie, minulla on tavaton kiire kirjoittaa Goldwaterin seurospuheita ja sitten puheen seiosuudesta, siitä mitä hän oikea koitti.

FITCHBURG JA YMPARISTO

Fitchburgin yleisiä uima-altaita kaaytettiin kuluneen kesän aikana paljon vähemmän kuin edellisessä kesänä, kävijöiden lukumäärä oli 12.700, edellisessä 32.173. Elokuun kylmät ilmat vähensivät jyrkästi kävijöiden lukua.

Paikallisen työnvälitystomiston kirjoihin ilmoitautui viime viikolla uusia työnhakijoita 118, lisäys edelliseen viikkoon verraten 102, vuosi sitten samalla viikolla oli hakijoita 52. Työtä välitettiin viime viikolla 51:lle henkilölle.

Burbankin sairaalan myyjäiset ovat ensi viikolla, keskiviikkona, syyskuun 9 p. sairaalan kentällä. Lahjoituksia otetaan kiitollisuudella vastaan. Tavarat voidaan joko jättää sairaanhoitajien asuntolan takana sijaitsevaan rakennukseen tai sopia noutamisesta Mrs. Victor Sidlaskasin kanssa, 1218 Westminster Hill Road.

Useat talot korkeilla mäki-alueilla, joiden kaivot ovat kuivia, tulevat kärsimään veden puutetta ellei runsasta sadetta saada. Palopäällikkö Flechtner sanoo että hän ei voi lähettää palomiehiä viemään vettä koska palomiehiä on liian vähän käytettäväksi.

Muistakaa Burbankin sairaalan myyjäisiä, syyskuun 9 p. Käytettyä ja uutta tavaraa otetaan vastaan, niitä voidaan jättää sairaalan sairaanhoitajien asuntolan takana olevaan varastosuolaan joka päivä maanantaista - perjantaihin klo 9 a.p. - 3.30 i.p. Tavaroiden noutamisesta huolehtii Mrs. Victor Sidlaskas, 1218 Westminster Hill Road.

UUTISILMOITUKSIA

SUOMALAINEN HUONEKALUJAKE, Ernie's Furniture Co., 1066 Main St., River kadun kulmassa, Fitchburgissa. Puh. DI 3-7100. — Ernie Koski, omist.

Kokemuksen omaavat **KEITTÄJÄ JA SISÄKKÖ** saavat vakituksen paikan alkaen lokakuun 1 päivä. Hyvä palkka. — Omat huoneet. Kirjoittakaa yksityiskohtaiset tiedot ja äskiset suositukset osoitteella: Mrs. THOMAS M. EVANS Round Hill Road, Greenville, Conn.

Bosk Hautauskoti
• Kaunis ja parhaiten varustettu hautauskoti, jolla on oma parkkausalue toimiston vieressä.
• Sijaitsee keskeisellä paikalla, johon on helppo päästä autolla tai bussilla.
• Monenlaisia, eri hintaisia palveluksia, joista jokainen varmaankin löytää heidän mahdollisuuksiansa sopivan.
• Kehotamme teitä vierailemaan hautauskodissamme. Tulemme antamaan teille mitä ystävällisimmän ja vilpittömimmän palvelun, kuten ovat saaneet ne lukuisat henkilöt, joita meillä on tähän saakka ollut kunnia palvella, heidän suuren surunsa hetkellä.
85 Blossom St., Fitchburg, Mass. Puh. 342-3835

Perustettu 1868
Puh. Diamond 5-4324
SAWYERIN
Hautauskoti
Tunnollinen palvelu
PARKKAUSTILA VARATTU
12 Brook Street, Fitchburg

KIITOS!
Kauniit kiitoksemme siitä yllätyksestä, joka oli järjestetty meidän 25. Hääpäivämme johdosta Co-op Centeriin, lauantaina. 29 p:nä elokuuta.
Läusumme kauniit kiitoksemme soittajille; Mr. Liuskalle ja Mr. Rauhalalle. Kiitos Reino Mäkilälle tervehdyspuheesta ja ohjelman esittelystä. Mrs. Aune Lampille kauniista laulusta ja Mrs. Laila Perälle säestyksestä. Samoin Lempi Ikävalkole kauniista puheesta, joka oli omi-tettu meille tässä tilaisuudessa.
Kiitämme ravintolan järjestäjiä ja kaikkia, jotka olivat tätä tilaisuutta avustaneet ja kahvipöydän monilla herkuilla täyttäneet.
Siis ottakaa vastaan kiitoksemme sukulaiset ja ystävät, yksin ja yhteisesti!
Teitä kaikkia kiittäen ja ystävyydellä muistaen:
AUNE ja OTTO KIVIAHO
241 Mechanic St., Fitchburg, Mass.

Leominster Granite And Marble Works
GEORGE W. YULE, omistaja
Kaiken mallisin kirjaimin kaiverrettuja hautapaitsaita
Puhelin KE 7-2348
203 MAIN STREET LEOMINSTER, MASS.

Viittä henkilöä sakotettiin Leominsterissä ylivauhdista, sakot vaihtelivat 10 - 15 dollariin

Poliisit ovat löytäneet joitakin uusia johtolankoja seitsemän kuukautta sitten tapahtuneen murhan selvittämiseksi, arnold J. Severino löydettiin kuolleena, kuulien lävistämästä trailerasunnossaan, Shade Lane Templeton, helmikuun 3 p. Viranomaiset ovat suorittaneet tutkimuksia yli koko maan, aina Californiaa myöten ja uskovat pian pääsevänsä myönteisiin tuloksiin.

Mrs. Irene V. Bianchin, 68 Highview St. ilmoitti viime keskiviikkona poliisille että joku mies oli pieksänyt häntä. Poliisi yritti päästä nopeasti tavoittamaan miestä, mutta lehämäkärja sattui olemaan tiellä. Poliisin saavuttua paikalle oli mies ehtinyt paeta. Poliisi on antanut varoituksen tuntemattomasta miehestä. Mrs. Bianchin sai useita pikkuruhjeita mutta ei niin pahoja että olisi tarvinnut lääkärinhoitoa.

Ev. Lahetyseurakunta.
Sunnuntaiaamuna on radiohartaus kello 8:30. Englanninkielinen aamukirkko ja sen yhteydessä Herran Ehtoollinen kello 10 ap. Suomenkielinen hartaus on kello 7 illalla.
Tiistai-iltana on jälleen suomenkielinen hartaushetki kello 7:30. Hartauspuolen jälkeen on kahvitarjoilua. Illan emäntinä ovat Ilmi Tiilikkala, Ellen Carlson ja Eleanor Guglietti.
Keskiviikkona kello 7 illalla on sisarliiton työ- ja ohjelmakokous. Ohjelman jälkeen Miss Lillian Lindquist kaataa kahvipöydän, kansalaisemrre ovat tervetulleita Lähetysseurakunnan tilaisuuksiin.

PIRTEÄ JA VALLOITAVA
BRITTA SIMPSONIN kirja
'MINÄ MENEN AMERIKKAAN'
TILATKAA viipymättä kauttamme tämä tehakas ja huumorintäyteinen tosikertomus 20 luvun loppuilla Amerikkaan lähteneistä suomalaisista.
Hinta \$3.25 kovissa kansissa.
Raivaaja Publishing Co.
48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass.

Gardnerin Aineestäjät
ÄXNESTÄKXX
EDMOND "EDDIE"
GAUTREAU
Demokraatti
VALTION
LAINLAATIJAKUNTAAN
EDMOND GAUTREAU
288 Park St., Gardner, Mass.

Bethel Seurakunta
FITCHBURG, MASS.
Ensi lauantai-illalla
klo 7:30 alkaa
Työmiespäiväjuhlat
jotka jatkuvat
sunnuntaina klo 2 ip.
kokoushuoneella 310 Elm St.
Maanantaina pidetään kokous
Troyssa, N. H. Mr. ja Mrs. Perhon kodissa klo 2 iltap.
Kaikissa kokouksissa tulee puhumaan evangelistia Olga Saari ja toivottavasti joku toinenkin vieras puhuja.

TERVETULOAI

ASKL:n Syysjuhlat
Kansanvallan Liiton perinteelliset syysjuhlat pidetään ensi lauantaina ja sunnuntaina Saiman Puistossa. Juhlissa on jo aikaisemmin ilmoitettu sekä muuten mainittu.

Lauantai- iltana on tanssit Nesmanin orkesterin tahdissa. Sunnuntaina saadaan tulla kentälle jo aamukahville, silloin ovat emännät jo paikan päällä, valmiina tarjoilemaan, levy-musiikin hivellessä korvia. Päivällistä aletaan tarjoilla klo 12.

Juhlaohjelman suorittajiksi on saatu meille vanhastaan tunnettuja hyviä esittäjiä, osa uusiakin. Nimet on jo aikaisemmin mainittu. Gardnerin kaupungin tervehdyksen esittää kaupunginjohtaja Cyrille P. Landry, juhlapuheen pitää Victor Annala.

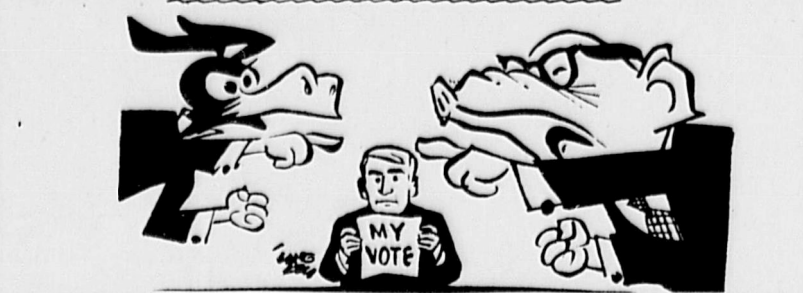
Näihin Syysjuhliin päätyvät taasen tämänkesäiset ulkoilmajuhlat. Toiminta siirtyy seini-nien sisälle. Tapaamme vielä kerran toisemme Saiman vihreässä lehdossa yhteisen aatteen nimissä.

Vanhoille veroalennusta
Lunenburgissa \$20,492

Lunenburgin taksoituslautakunta tiedotti viikon alussa että sille oli siihen mennessä tullut 93 anomusta, joissa valtion uuteen lakiin vedoten yli 70-vuotiaat talonmestajat anovat verohuojennusta. Näistä oli harkinnan mukaan 78:lle myön- nety veron poistoa, yhteensä \$20,492. Loput anomuksista on jätetty pöydälle lähempää kä-sittelyä varten. Taksoituslautakunnan arvion mukaan Lunenburgissa on 119 sellaista henkilöä jotka ovat mahdollisia saamaan alennuksen.

Jokaista joka mahdollisesti voidaan luokitella verohuojen-nuksen alaiseksi, pyydetään täyttämään kaavakkeen mahdol-lisimman pian. Kaavakkeita saadaan Kaupungin Talolta.

Työnpäivä-juhlan takia ilmestyy Raivaaja ensi vii-kolla ainoastaan kaksi kertaa: keskiviikkona ja lauantaina. Ei siis tiistaina eikä torstaina. Ilmoit-tajat ja uutisten lähettäjät, ottakaa poikkeus huo-mioon!

Poliittinen Ilmoitus

STOP THE IRRESPONSIBLE! ELECT
Bellotti
GOVERNOR

HUOMIO!

Nyt voitte sijoittaa enemmän rahaa

TYÖLÄISTEN LUOTTOYHDISTYKSEEN

ja nauttia korkeasta dividendistä. — Juuri voimaan astuneen lain mukaan yksityinen tallettaja voi sijoittaa \$6,000 asti. — Yhteiset (Joint) tallettajat \$12,000 asti. — Kertyneet dividendit saa lisätä säästöönne rajattomasti.

Maksamme nykyään

4 1/2 prosenttia

Dividendiä osaketililtä

VARAMME OVAT YLI \$8,767,000
OMAT VARAT YLI \$1,000,000

Palvelukseemme kuuluu:

AUTO- . . . PERSOONA- . . . KIINNELAINAT

Persoonalainat ovat vakuutetut aina \$3,500 saakka kuolemantapauksen varalle

T U N N I T: Klo 8 aamulla — klo 4:30 iltapäivällä,
paitsi perjantaina klo 6 saakka illalla.

Workers' Credit Union

(TYÖLÄISTEN LUOTTOYHDISTYS)

(Perustettu 1914)

48 WALLACE AVE. Puh. DI 5-5300 FITCHBURG, MASS.

Kun tilaatte Amerikan suomalaisen sanomalehden valitkaa edustavin —

TILATKAA. **RAIVAAJA**

PIONEER

ARON Sex-Link Kananpoikia

Mass. (U.S.) hyväksyttyjä pullorum-vapaiksi

ARO'S POULTRY FARM

Elm Street, West Townsend, Mass. Puh. Townsend 791

Newport, N. H.

SYYS-

TANSSIT

LIITON OSASTON TALOSSA

SYYSKUUN 12 PÄIVÄNÄ

ALKAA KELLO 8:30

Soitoita huolehtii Vermontin pojat

Liiska ja Rauhal

Sisäänpääsy 75c.

Holiday Weekend Ahead..
shop FIRST NATIONAL FIRST!
First National Stores

Meat Specials!
U. S. GRADE A — Plump and Meaty — The Pick of the Flock
TURKEYS
8 to 14 LBS 16 to 22 LBS
LB **39¢** LB **37¢**
FULLY COOKED HAMS
Face Portion LB **53¢** Shank Portion LB **43¢**

Produce Specials!
Golden Ripe — Savory Tropical Flavor
Bananas 2 LBS **29¢**
Late Le Grand — Extra Large Size
Nectarines 6 IN TRAY **39¢**

Grocery Specials!
100% Hardwood — 10 LB BAG **59¢**
Charcoal Briquets 20 LB BAG **89¢**
All Varieties
Bessey JUICE DRINKS 4 QT BOTS **98¢**
Delicious Family Favorite
Golden Fig Bars 2 LB TRAY **39¢**
All Flavors
Ice Cream BROOKSIDE 1/2 GAL CONT **69¢**
Always Fresh Tasting
Mayonnaise FINAST QT BOT **49¢**
Jumble Pac — Large or Small
Stuffed Olives FINAST 10 oz JAR **59¢**
"YOR" GARDEN — Frozen
Strawberries SLICED 3 1LB CONTS **\$1.00**
FINAST — Full Bodied Flavor
Tomato Juice 3 QT BOTS **79¢**
Serve Hot or Cold
Spam **HORMEL'S** Luncheon Meat 12 oz CAN **38¢**
FIRST NATIONAL STORES
Same Low Self-Service Prices in All Stores in This Vicinity —
(We Reserve the Right to Limit Quantities)

(Political Advertisement) (Political Advertisement) (Political Advertisement)

(Political Advertisement) (Political Advertisement)

(Political Advertisement) (Political Advertisement) (Political Advertisement)

ÄXNESTÄKXX "CY" LANDRY VALTION LAINLAATIJAKUNTAAN! "Cy" Landry on palvellut hyvin Gardneria. Hän tuntee haflitusasiat ja hän tietää Gardnerin ongelmat. "Cy" on ollut Valtuusmiehenä, Yleisvaltuusmiehenä ja Pormestarina. Teidän edustajanne Bostonissa "Cy" Landry tulee työskentelemään Gardnerin etuja silmälläpitäen. Demokraatit ja itsenäiset nimittäkää, syyskuun 10 päivänä, "Cy" Landry teidän edustajaksenne.
United Co-operative Society of Fitchburgin Johtokunnan jäsen.
Kyytiä varten vaalipaikalle soittakaa 63-2-1997.

Cyrille P. Landry, 35 Clark Street